



Briselē, 6.12.2017
COM(2017) 827 final

2017/0333 (APP)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par Eiropas Monetārā fonda izveidi

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ir pagājuši gandrīz sešpadsmit gadi, kopš Eiropas iedzīvotāji ikdienā sāka lietot pirmās euro monētas un banknotes. Šodien šo valūtu katru dienu izmanto 340 miljoni eiropiešu 19 dalībvalstīs ("eurozona"). Euro ir otrā visvairāk izmantotā valūta pasaulē. Sešdesmit citas valstis un teritorijas visā pasaulē, kurās mīt 175 miljoni cilvēku, ir izvēlējušās izmantot euro kā savu valūtu vai piesaistīt tai savu valūtu.

Finanšu un ekonomikas krīze, kas Eiropu skāra 2008. gadā un kuras sekas ir jūtamas vēl šodien, nesākās eurozonā, bet tā atklāja dažas tās institucionālās nepilnības. Reaģējot ārkārtas situācijā uz tūlītējām problēmām, tika pieņemti vairāki instrumenti. Ar tiem nodrošināja jaunus finanšu "ugunsgrāvus", palīdzēja visvairāk skartajām valstīm un paātrināja politikas koordināciju ES līmenī. Izņemot Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM), kurš balstās uz Padomes Regulu (ES) Nr. 407/2010, vairums no tiem tika izveidoti ārpus Savienības tiesiskā regulējuma. Dalībvalstis sniedza divpusēju finanšu palīdzību Grieķijai un izveidoja Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu ("EFSI"). Eiropadome vēl 2010. gadā secināja, ka EFSI, kas tika izveidots tikai kā pagaidu mehānisms, būtu jāaizstāj ar pastāvīgu iestādi, Eiropas stabilizācijas mehānismu ("ESM"). Tika pastiprināti fiskālie un finanšu noteikumi, lai novērstu turpmāku krīzes eskalāciju. Eiropas Centrālās bankas veiktie monetārās politikas pasākumi arī bija izšķiroši.

Pēc gadiem, kad izaugsme bija zema vai tās nebija vispār, apņēmīgi centieni visos līmeņos sāka atmaksāties. Eiropa patlaban piedzīvo spēcīgu atlabšanu. Visās dalībvalstīs patlaban vērojama izaugsme, un ES kopējā izaugsme vairākus gadus pēc kārtas ir bijusi aptuveni 2 %¹. Ekonomikas noskaņojuma indekss ir visaugstākais ES un eurozonā kopš 2000. gada. Bezdarba līmenis ir viszemākais kopš 2008. gada beigām. Sabiedrības atbalsts euro ir vislielākais eurozonā kopš euro banknošu un monētu ieviešanas 2002. gadā². Tomēr, kā, sākot darbu, izteikusies pašreizējā Komisija, krīze turpinās joprojām, jo bezdarba līmenis aizvien ir tik augsts, proti, 2017. gada oktobrī eurozonā bez darba bija 14,3 miljoni cilvēku.

Bija jāgūst svarīgi secinājumi no krīzes gadiem. Būtiskie jautājumi jau bija skaidri izklāstīti piecu priekšsēdētāju 2015. gada jūnija ziņojumā³. Kopš tā laika ir paveikts daudz, lai ar rīcību padziļinātu ekonomisko un monetāro savienību ("EMS"). Ekonomikas politikas koordinācijas Eiropas pusgads ir stiprināts, racionalizējot vadlīnijas eurozonai kopumā un lielāku uzmanību veltot sociālajiem aspektiem. Ekonomikas pārvaldība ir uzlabota, izveidojot Eiropas Fiskālo padomi un valstu produktivitātes padomes. Tehnisko palīdzību dalībvalstīm palielināja, izveidojot Strukturālo reformu atbalsta dienestu. Ir veikti svarīgi pasākumi ceļā uz banku savienības⁴ un kapitāla tirgu savienības⁵ izveidi, jo īpaši paralēli turpinot riska samazināšanas un riska dalīšanas pasākumus banku sektorā. Lai palielinātu līdzatbildību visos līmeņos, ir arī pastiprināts dialogs ar valstu un Eiropas politikas dalībniekiem un sociālajiem partneriem.

¹ Eiropas ekonomikas prognoze 2017. gada rudenī. Iestāžu dokuments Nr. 63.

² Eiropas barometra standarta apsekojums Nr. 458, 2017. gada 4. decembris.

³ "Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana" — Žana Kloda Junkera ziņojums, sagatavots ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku, Jerūnu Deiselblūmu, Mario Dragi un Martinu Šulcu, 2015. gada 22. jūnijs.

⁴ Skatīt jo īpaši COM(2017) 592 final, 2017. gada 11. oktobris.

⁵ COM(2017) 292 final, 2017. gada 8. jūnijs.

Tā rezultātā eurozonas arhitektūra ir daudz stabilāka nekā jebkad, bet tas nenozīmē, ka tā ir pabeigta. Pārdomu dokumentā par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu⁶, kā arī pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni⁷, ar ko Komisija nāca klajā kā daļu no nākamā soļa pēc Baltās grāmatas par Eiropas nākotni⁸ pieņemšanas, ir atgādināts pašreizējais stāvoklis un iezīmēti iespējamie scenāriji līdz 2025. gadam.

Eiropa patlaban acīmredzami atgūst savus spēkus. Ekonomiski un politiski pastāv jaunas iespējas, un pozitīvas tendences rosina rīkoties tālāk. Nav šaubu par to, ka par problēmu novēršanu jādoma vēl tad, kad tās nav radušās.

Savā 2017. gada 13. septembra runā par stāvokli Savienībā⁹ priekšsēdētājs Junkers izklāstīja savu viedokli par apvienotāku, spēcīgāku un demokrātiskāku Savienību un skaidri norādīja, ka Eiropas ekonomiskā un monetārā savienība ir būtiska daļa no plāna, kurā paredzēta vadītāju tikšanās Sibiu 2019. gada 9. maijā, uz ko ir aicinājis priekšsēdētājs Tusks un kurā būtu jāpieņem svarīgi lēmumi par Eiropas nākotni.

Tas arī ir atspoguļots vadītāju programmā,¹⁰ ES vadītāji plāno tikties Eurosamitā 2017. gada 15. decembrī, lai apspriestu termiņu, kurā jāpieņem lēmumi par ekonomisko un monetāro savienību un banku savienību, kā arī īpaši sanāksmē, kas plānota 2018. gada 28.-29. jūnijā ar mērķi vienoties par konkrētiem lēmumiem.

Runā par stāvokli Savienībā paustais aicinājums pēc vienotības, efektivitātes un demokrātiskās pārskatatbildības ir jo īpaši svarīgs ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanai:

- Vienotība: Euro ir ES vienotā valūta, un kas tiek izstrādāts eurozonai, būtu jāizstrādā arī (kopā ar) tām dalībvalstīm, kuras, kā sagaidāms, pievienosies euro nākotnē. Izņemot Apvienoto Karalisti un Dāniju, visas dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, ir juridiski apņēmušās pakāpeniski ieviest euro¹¹. Turklāt, Apvienotajai Karalistei izstājoties no ES, eurozonas ekonomika veidos aptuveni 85 % no ES kopējā iekšzemes kopprodukta. ES politiskā un ekonomiskā integrācija, kuras pamatā ir vienotais tirgus, nozīmē, ka gan eurozonas dalībvalstu, gan dalībvalstu, kas nav eurozonas dalībnieces, nākotne ir jau cieši saistīta, un spēcīga un stabila eurozona ir būtiska tās dalībniecēm, kā arī ES kopumā.

Tas izskaidro to, kāpēc ir svarīgi, lai eurozonas dalībvalstis ar Eiropas Monetārā fonda ("EMF") starpniecību kopā ar dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, kuras piedalās banku savienībā, nodrošina atbalsta mehānismu vienotajai neregulējuma valdei (VNV) ar tādiem pašiem noteikumiem, lai sniegtu vienotajai neregulējuma valdei iespēju izmantot šādus līdzekļus, ja nepieciešams, lai tā veiksmīgi sāktu neregulējuma darbību banku savienībā.

⁶ COM(2017) 291, 2017. gada 31. maijs.

⁷ COM(2017) 358, 2017. gada 28. jūnijs.

⁸ COM(2017) 2025, 2017. gada 1. marts.

⁹ Priekšsēdētāja Žana Kloda Junkera 2017. gada runa par stāvokli Savienībā, 2017. gada 13. septembris.

¹⁰ Vadītāju programma: veidot mūsu nākotni kopā, ko 2017. gada 20. oktobrī apstiprinājusi Eiropadome.

¹¹ Jāpiebilst, ka to dalībvalstu vidū, kas nav eurozonas dalībnieces, Dānija un Bulgārija ir piesaistījušas savu valūtu euro kopš euro ieviešanas 1999. gadā. Atšķirībā no Dānijas, Bulgārija nepiedalās Valūtas kursa mehānismā II, bet leva ir piesaistīta euro valūtas padomes mehānisma ietvaros.

- Efektivitāte: Spēcīgākai ekonomiskajai un monetārajai savienībai ir nepieciešama stingrāka pārvaldība un pieejamo resursu efektīvāks izmantojums. Pašreizējā sistēma joprojām atspoguļo to lēmumu ietekmi, kas pieņemti, lai risinātu vēl nepieredzētu krīzi. Dažkārt tā rezultātā ir daudzkrāšoti instrumenti un radušies aizvien vairāk sarežģītu noteikumu, kas ir neskaidrību avots un rada pārklāšanās riskus. Lielākas sinerģijas, uzlabotas procedūras un starpvaldību mehānismu integrēšana ES tiesiskajā regulējumā stiprinātu pārvaldību un lēmumu pieņemšanu. Visas izmaiņas, ko Komisija ierosinājusi kā daļu no šodienas dokumentu kopuma, var īstenot pašreizējo ES līgumu ietvaros arī efektivitātes iemeslu dēļ.

Pieredze liecina par to, ka ir sarežģīti un apgrūtināši panākt dalībvalstu kopīgu rīcību ar Savienībai piešķirtajām ekonomikas politikas koordinācijas kompetencēm. Kopumā tas, ka vienlaikus pastāv Savienības iestādes un pastāvīgs starpvaldību mehānisms kā ESM, rada sarežģītu vidi, kurā tiesiskā aizsardzība, pamattiesību ievērošana un demokrātiskā pārskatbaidība ir sadrumstalota un nevienmērīgi īstenota. Turklāt lēmumu pieņemšanas procesam saskaņā ar starpvaldību metodi parasti ir nepieciešamas apgrūtināšas valstu procedūras un tādēļ to ir grūti saskaņot ar ātrumu, kas nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu krīzes pārvaldību, kā uz to norādīja 2015. gada jūlijā veiktais mēģinājums izmantot EFSM, lai nodrošinātu pārejas posma finansējumu ar ESM atbalstam Grieķijai: ES regulas grozīšana un lēmums to izmantot praksē izrādījās ātrāks nekā parasta lēmuma pieņemšana par ESM līdzekļu izmaksāšanu. Tas arī attiecas uz darbību pielāgošanu jauniem apstākļiem. Tā kā pat visnozīmīgākajiem grozījumiem ir nepieciešams visu līgumslēdzēju pušu paraksts visaugstākajā politiskajā līmenī, var būt nepieciešams valstu parlamentu apstiprinājums, lai tos mainītu. Šīs procedūras ir laikietilpīgas un var kavēt rīcību laikā, kad tā ir nepieciešama. No otras puses, ES tiesiskais regulējums piedāvā iespējamo metožu kopumu esošo tiesību aktu izmaiņām, un to sarežģītība atbilst attiecīgā jautājuma nozīmīgumam un pieņemamā pasākuma veidam. ES lēmumu pieņemšanas sistēmas piemērošana līdz ar to vajadzības gadījumā attiecīgo noteikumu pielāgošanas procesu padarītu ātrāku. Lielāka sinerģija un racionalizēta lēmumu pieņemšana stiprinātu pārvaldību un procedūras.

- Demokrātiskā pārskatbaidība: Ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana nozīmē arī lielāku politisko atbildību un lielāku pārredzamību par to, kas un kad pieņem lēmumus dažādos līmeņos. Tāpēc ir nepieciešams Eiropas līmeņa lēmumu pieņemšanu tuvināt iedzīvotājiem un attiecīgos jautājumus izskatīt valsts mēroga debatēs, kā arī nodrošināt, ka valstu parlamentiem un Eiropas Parlamentam ir pietiekamas uzraudzības pilnvaras pār ES ekonomiskās pārvaldības vadīšanu. Tam būtu jānovēd arī pie lielākas līdzdalības kolektīvajos lēmumos un atklātības veidā, kā tie tiek pieņemti un paziņoti. Tas jo īpaši attiecas uz EMF kā ESM pēcteci. Demokrātiskā pārskatbaidība ir diskusiju par Eiropas nākotni svarīgs aspekts. ESM laika gaitā ir ieguvis ļoti svarīgu lomu. Tā pārveidošana par EMF būtu jāveic kopā ar centieniem nostiprināt tā darbību stabilā Savienības pārskatbaidības sistēmā kopā ar pilnvērtīgu tiesisko kontroli. Eiropas Parlamenta iesaiste jo īpaši vairotu demokrātisko uzraudzību, vienlaikus tiek pilnībā saglabāta valstu parlamentu loma, ņemot vērā dalībvalstu lielo ieguldījumu EMF.

Visu iepriekšminēto iemeslu dēļ nepieciešamās struktūras finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanai eurozonas dalībvalstīm ir vislabāk iestrādājamas Savienības tiesību aktu sistēmā un Savienības struktūras kompetencē, kas izveidota šajā nolūkā. Ņemot vērā finanšu ierobežojumus un problēmas, ar ko saskaras pati Savienība, un uzkrāto ESM pieredzi šajā jomā, šādas struktūras izveide no paša sākuma izmaksu ziņā būtu pārmērīgi neefektīva. Tāpēc ierosinātajā EMF būtu labāk jāiestrādā un jāizmanto jau esošais ESM ar tā pašreizējiem mērķiem, funkcijām un instrumentiem. Komisijas patlaban ierosināto EMF var īstenot pašreizējo Līgumu ietvaros. Papildus šādiem centieniem tas arī rada ideālu iespēju, lai

izveidotu kopīgu VNV atbalsta mehānismu. Par atbalsta mehānisma izveidi vienotajam neregulējuma fondam (VNF) dalībvalstis vienojās jau 2013. gadā, kas papildina politisko vienošanos par vienotā neregulējuma mehānisma regulu¹². Kopīgs galējās nepieciešamības atbalsta mehānisms būtu nepieciešams, lai visām attiecīgajām pusēm nodrošinātu lielāku uzticēšanos attiecībā uz to darbību ticamību, kas jāveic VNV, un lai palielinātu vienotā neregulējuma fonda finansiālās spējas. Kā galējās nepieciešamības instrumentu to izmantotu, ja vienotais neregulējuma fonds izrādītos nepietiekams, lai finansētu attiecīgās bankas vai banku neregulējumu. Mehānisms būtu fiskāli neitrāls laika gaitā, jo visi izmantotie līdzekļi tiktu atgūti no banku sektora dalībvalstīs, kuras piedalās banku savienībā.

Eurozonas dalībvalstu finanšu stabilitātes aizsargāšana ir iemesls, kas saista VNV ar EMF un tā priekštecī, ESM, kas izveidots, lai aizsargātu eurozonas finanšu stabilitāti. Faktiski patlaban labi izveidotais valstu banku tīkls norāda, ka ne tikai valstu finanšu stabilitāte, bet arī sistēmisko banku finanšu stabilitāte ir svarīgs elements eurozonas finanšu stabilitātei un pašai vienotajai valūtai. Tādēļ pats par sevi saprotams, ka šis priekšlikums nodrošinās saikni starp VNV un EMF darbībām, izveidojot instrumentu, kas ļauj sniegt kredītlīniju vai garantijas VNV tās darbību atbalstam.

Pēdējos gados ir pausti daudzi viedokļi par ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu. Viedokļi var atšķirties, bet ir plaša vienprātība par to, ka ir nepieciešams panākt turpmāku progresu. Eiropas Parlaments¹³ ir sniedzis būtisku ieguldījumu, un ir notikušas svarīgas diskusijas Eurogrupā¹⁴.

Ierosinātā regula par EMF izveidi ir viena no iniciatīvām, par kurām paziņots Komisijas paziņojumā “Turpmāki soļi ceļā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu”. Paziņojumā ir sniegts kopsavilkums par visu Komisijas pausto iniciatīvu pamatojumu un saturu. Tajā arī atgādināts, kā šis dokumentu kopums ir iestrādāts plašā plānā, lai pabeigtu ekonomiskās un monetārās savienības izveidi līdz 2025. gadam, un sniedz grafiku rīcībai nākamajos 18 mēnešos.

Šā priekšlikuma pamatā ir iedibinātā Eiropas Stabilizācijas mehānisma struktūra, un ar to izveido Eiropas Monetāro fondu, kas balstās uz ES tiesisko regulējumu. Par to jau tika paziņots piecu priekšsēdētāju ziņojumā un uz to aicināja Eiropas Parlaments, uzsverot nepieciešamību izveidot Eiropas Monetāro fondu, kuram jābūt pienācīgām aizdošanas un aizņemšanās spējām un skaidri noteiktām pilnvarām¹⁵.

Eiropas Stabilizācijas mehānismu izveidoja 2012. gada oktobrī krīzes kulminācijas laikā. Tajā laikā nopietnā situācija lika rast starpvaldību risinājumu. Tomēr jau tad bija skaidrs, ka to varētu arī sasniegt ES līgumu ietvaros, kā norādīts, piemēram, Komisijas plānā par padziļinātas un patiesas ekonomiskās un monetārās savienības izveidi¹⁶.

¹² Eurogrupas un Ekonomikas un finanšu lietu padomes ministru ziņojums par vienotā neregulējuma mehānisma atbalstu, 2013. gada 18. decembris.

¹³ Skatīt jo īpaši Eiropas Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūcijas par i) eurozonas budžeta kapacitāti (2015/2344(INI)), ii) Eiropas Savienības pašreizējās institucionālās struktūras iespējamo attīstību un korekcijām (2014/2248(INI)) un iii) Eiropas Savienības darbības uzlabošanu, izmantojot Lisabonas līguma piedāvāto potenciālu (2014/2249(INI)).

¹⁴ Skatīt jo īpaši Eurogrupas 2017. gada 6. novembra paziņojumu “Fiskālā kapacitāte un noteikumi ekonomiskajai un monetārajai savienībai”, Eurogrupas 2017. gada 9. oktobra paziņojumu “Ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšana – ESM loma” (ecfin.cef.cpe(2017)5598799) vai Eurogrupas 2017. gada 10. jūlija paziņojumu “Turpmāki pasākumi pēc ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanas” (ecfin.cef.cpe(2017)3980511).

¹⁵ Eiropas Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūcija par eurozonas budžeta kapacitāti (2015/2344(INI)).

¹⁶ COM(2012)777 “Plāns padziļinātas un patiesas EMS izveidei”, 2012. gada 28. novembris.

Gadu gaitā Eiropas Stabilizācijas mehānisms ir izrādījis izšķirošs, palīdzot uzturēt eurozonas finanšu stabilitāti. Tas ir paveikts, nodrošinot papildu finanšu atbalstu grūtībās nonākušajām eurozonas dalībvalstīm. Tā pārveidošana par Eiropas Monetāro fondu vēl vairāk stiprinās tā institucionālo piesaisti. Tas palīdzēs radīt jaunas sinerģijas ES sistēmā, īpaši attiecībā uz pārredzamību, izskatīšanu tiesā un ES finanšu līdzekļu efektivitāti, tādējādi piedāvājot labāku atbalstu dalībvalstīm. Tas arī palīdzēs turpmāk uzlabot sadarbību ar Komisiju un pārskatatbildību pret Eiropas Parlamentu. Tas tiks panākts, neietekmējot veidu, kādā pārskatatbildība tiek pieprasīta no valstu valdībām pret viņu pašu parlamentiem, un saglabājot esošā Eiropas Stabilizācijas mehānisma saistības.

Šī iniciatīva tiek pausta kā priekšlikums Padomes regulai, kam ir nepieciešama Eiropas Parlamenta piekrišana saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu. Ar 352. pantu paredzēts Savienības tiesību aktu sistēmā integrēt Eiropas Stabilizācijas mehānismu, jo šī darbība ir nepieciešama eurozonas finanšu stabilitātei¹⁷, un Līgumos nav noteikts nekāds cits juridiskais pamats, lai ES sasniegtu šo konkrēto mērķi¹⁸. Minētā panta 2. punktā ir skaidri noteikta valstu parlamentu loma. Vēsturiski vairāki būtiski lēmumi, kas paver ceļu uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi, balstās uz 352. panta ekvivalentu. Piemēram, lēmumi par Eiropas Monetārās sadarbības fondu, Eiropas valūtas vienību un pirmajiem maksājumu bilances mehānismiem tika pieņemti saskaņā ar Eiropas Ekonomikas kopienas līguma 235. pantu, kas ir 352. panta priekštecis.

Šo priekšlikumu papildina projekts, kas varētu kļūt par starpvaldību nolīgumu eurozonas dalībvalstīm, lai tās savstarpēji vienotos par līdzekļu pārvešanu no Eiropas Stabilizācijas mehānisma uz Eiropas Monetāro fondu. Tajā arī ir paredzēts, ka minētais fonds aizstās ESM, tostarp tā juridisko statusu ar visām tā tiesībām un pienākumiem.

Saskaņā ar šodienas priekšlikumu Eiropas Monetārais fonds tiks izveidots kā unikāla juridiska persona saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tas būs Eiropas Stabilizācijas mehānisma pēctecis ar tā pašreizējām finanšu un institucionālajām struktūrām, kas lielākoties tiks saglabātas. Tas nozīmē, ka Eiropas Monetārais fonds turpinās sniegt finanšu stabilitātes atbalstu dalībvalstīm, kurām tas ir nepieciešams, piesaistīt līdzekļus, emitējot kapitāla tirgus instrumentus, un iesaistīties naudas tirgus darījumos. Dalība nemainīsies, un papildu dalībvalstu iesaiste aizvien būs iespējama, tiklīdz tās būs ieviesušas euro.

Nemot vērā to, ka Eiropas Monetārais fonds kļūtu par Savienības struktūru, ir nepieciešams veikt dažus mērķtiecīgus pielāgojumus Eiropas Stabilizācijas mehānisma pašreizējā struktūrā. Tie ietver to, ka Padome apstiprina Eiropas Monetārā fonda pieņemtus diskrecionārus lēmumus¹⁹.

¹⁷ Nepieciešamība pēc tādas struktūras kā Eiropas Stabilizācijas mehānisms, lai aizargātu eurozonas stabilitāti, balstās uz faktiskiem elementiem un to apstiprina ar Līguma par ES darbību 136. panta 3. punktu, kā arī Eiropas Stabilizācijas mehānisma līguma otro apsvērumu, kurā atsauce izdarīta uz pašreizējo Eiropas Stabilizācijas mehānismu kā "stabilitātes mehānismu, ko izmantos, ja obligāti vajadzīgs, lai nodrošinātu visas eurozonas stabilitāti".

¹⁸ Tiesa jau ir apsvērusi iespēju, ka 352. pantu varētu izmantot, lai izveidotu Savienības struktūru, kas atbild par finansiāla atbalsta sniegšanu nolūkā nodrošināt eurozonas stabilitāti. Skatīt "Pringle lieta" - 2012. gada 27. novembra spriedums, Lieta C-370/12, EU:C:2012:756, 67. punkts.

¹⁹ Tas nodrošinās atbilstību "Meroni doktrīnai". Meroni doktrīna, kas izriet no Lietām 9/56 un 10/56 (Meroni pret Augsto iestādi [1957 un 1958] ECR 133), attiecas uz apjomu un noteikumiem, saskaņā ar kuriem ES iestādes var deleģēt savus uzdevumus regulatīvajām aģentūrām.

Turklāt šodienas priekšlikums pievieno noteiktu skaitu jaunu iezīmju.

Pirmkārt, Eiropas Monetārais fonds spēs sniegt kopīgu atbalstu vienotajam noregulējuma fondam. Tā ir banku savienības otrā pīlāra būtiska daļa, tā dēvētais vienotais noregulējuma mehānisms²⁰. Kad 2013. gadā tika pieņemts vienotais noregulējuma mehānisms, dalībvalstis arī vienojās izstrādāt atbalsta mehānismu vienotajam noregulējuma fondam. Tas tika paredzēts kā galējais līdzeklis, ko izmantotu, ja izrādītos, ka vienotā noregulējuma fonda nekavējoties pieejamie līdzekļi nav pieteikami kapitāla vai likviditātes mērķiem. Dalībvalstis arī vienojās, ka tam vajadzētu būt fiskāli neitrālam vidējā termiņā, lai atbalsta mehānisma jebkura potenciāla izmantošana tiktu atgūta no banku sektora eurozonā.

Jauni ES noteikumi par banku uzraudzību un noregulējumu, kas izstrādāti pēc krīzes, ir būtiski samazinājuši banku maksātnespējas iespējamību un tās potenciālo ietekmi. Tomēr joprojām ir nepieciešams kopīgs fiskāla atbalsta mehānisms, lai uzlabotu vienotā noregulējuma fonda finansiālās spējas. Šāds mehānisms radīs uzticību banku sistēmai, pārliecinot par vienotās noregulējuma valdes veikto darbību ticamību. Tas savukārt faktiski samazinātu tādas situācijas iespējamību, kurā vajadzētu izmantot minēto atbalsta mehānismu.

Pašlaik pastāv plaša vienprātība par to, ka Eiropas Stabilizācijas mehānisms, turpmākais Eiropas Monetārais fonds, ir visatbilstošākais, lai sniegtu šādu atbalstu kredītlīnijas vai garantiju veidā vienotajam noregulējuma fondam. Tas ir atspoguļots šodienas priekšlikumā, kurā ir izklāstīts arī atbilstošs lēmumu pieņemšanas process, lai nodrošinātu, ka atbalsta mehānismu vajadzības gadījumā var ātri izmantot. Ir arī ierosināti īpaši nosacījumi, lai ņemtu vērā to dalībvalstu leģitīmās intereses, kas nav eurozonas dalībnieces, bet kuras ir pievienojušās banku savienībai.

Otrkārt, pārvaldības ziņā priekšlikums ietver iespēju ātri pieņemt lēmumus konkrētās steidzamās situācijās. Ir ierosināts saglabāt vienprātīgu balsojumu attiecībā uz visiem būtiskajiem lēmumiem, kam ir finansiāla ietekme (piemēram, kapitāla prasījumi). Tomēr balsošana ar pastiprinātu kvalificētu balsu vairākumu, kurā ir nepieciešami 85 % balsu, ir ierosināta konkrētiem lēmumiem par stabilitātes atbalstu, izmaksām un atbalsta izmantošanu.

Treškārt, attiecībā uz finansiālās palīdzības programmu pārvaldību, šajā priekšlikumā ir paredzēta EMF tiešāka iesaiste līdzās Eiropas Komisijai.

Ceturtkārt, priekšlikumā ir sniegta atsauce uz iespēju, ka Eiropas Monetārais fonds izstrādā jaunus finanšu instrumentus. Laika gaitā šādi instrumenti varētu papildināt vai atbalstīt citus ES finanšu instrumentus un programmas. Šādas sinerģijas varētu izrādīties jo īpaši noderīgas, ja Eiropas Monetārajam fondam nākotnē ļaus piedalīties atbalsta sniegšanā iespējamā stabilizācijas funkcijā.

Nemot vērā šīs izmaiņas, Eiropas Monetārais fonds kļūs par stabilu krīzes pārvaldības struktūru Savienības satvarā, strādājot pilnā sinerģijā ar pārējām ES iestādēm. Padome un Komisija saglabās savas kompetences un pienākumus ekonomiskās un fiskālās uzraudzības, kā arī politikas koordinācijas jomā, kā noteikts ES līgumos.

²⁰ Regula (ES) Nr. 806/2014. Vienotā noregulējuma valde (VNV) ir noregulējuma iestāde lielām un sistēmiskām bankām eurozonā, kas darbojas kopš 2016. gada janvāra. Vienotais noregulējuma fonds (VNF) tiek finansēts no iemaksām, ko veic no eurozonas banku sektora. To var izmantot, lai finansētu noregulējuma izmaksas, ja ir izpildīti visi tiesiskā regulējuma noteikumi, tostarp attiecīgās bankas kopējo saistību 8 % iekšēja rekapitalizācija.

Var arī paātrināt praktisko sadarbību, lai labāk kalpotu dalībvalstīm, sadarbotos ar tirgus dalībniekiem un novērstu darbību pārklāšanos. Būtu jācenšas panākt lielāka sadarbība, ņemot vērā turpmāku progresu ceļā uz ekonomiskās un monetārās savienības nostiprināšanu.

- **ESM struktūras ierosinātie uzlabojumi**

Ierosinātā regula un tās pielikums, kas ietver EMF statūtus, balstās uz ESM līgumu un ESM statūtiem.

Jo īpaši pielikums lielākoties atspoguļo ESM līguma tekstu. Tajā lielākoties nav mainīti daudzi ESM līguma panti. Tie ir panti par kapitālu, kapitāla prasījumiem, kā arī iemaksu atslēgu (8., 9. un 11. pants), panti par instrumentiem, ar ko EMF dalībniecēm sniedz finanšu stabilitātes atbalstu (14. līdz 18. pants), cenu noteikšanas politiku (20. pants), aizņēmumu operācijām (21. pants), finanšu pārvaldību (25. līdz 28. pants), iekšējo revīziju (33. pants) un iemaksu atslēgas pagaidu korekciju (44. pants).

Šis priekšlikums novirzās no pašreizējā ESM līguma teksta divu iemeslu dēļ: juridiskā konsekvence ar ES tiesisko satvaru un nelielas izmaiņas nolūkā uzlabot EMF operācijas un lēmumu pieņemšanu.

1) Juridiskā konsekvence ar ES tiesisko satvaru:

Pirmkārt, pašā ierosinātajā regulā ir ietverti panti, ar ko paredz izmaiņas, kas ir nepieciešamas konsekvencei ar ES tiesību aktiem: EMF izveide (1. pants), tā juridiskā pēctecība EMF un EMF aizstāšana (2. pants); tiek ieviests process, ar ko Padome apstiprina lēmumus, ko pieņēmusi valde vai direktoru padome, kas ir politiski diskreti (3. pants), un saistītās prasības par publicēšanu (4. pants), īpaši noteikumi par pārskatatbildību (5. un 6. pants) pret Eiropas Parlamentu un valstu parlamentiem. Ir paredzēti divi nobeiguma noteikumi (7. un 8. pants).

Otrkārt, ierosinātās regulas pielikumā ir ietverti EMF statūti. Tie ietver izmaiņas nolūkā nodrošināt konsekvenci ar Savienības tiesību aktiem, piemēram: aizdošanas spēju noteikšana (8. pants), stabilitātes operāciju pamatā esošie principi (12. pants), tāda instrumenta ietveršana, ar ko sniedz palīdzību kredītiestāžu tiešai rekapitalizācijai (19. pants), procedūra, kas attiecas uz EMF budžetu (29.-30. pants), gada pārskati (31. pants), finanšu pārskati un gada ziņojumi (32. pants), ārējā revīzija (34. pants), Revīzijas padome (35. pants), mītnes nolīgums (37. pants), privilēģijas un imunitāte (38. pants), personāla noteikumi (39. pants), dienesta noslēpums un informācijas apmaiņa (40. pants), pārvaldības pilnvaras attiecībā uz EFSI (42. pants), krāpšanas apkarošanas pasākumi (45. pants), piekļuve dokumentiem (46. pants), prasības attiecībā uz valodu (47. pants).

2) EMF operāciju un lēmumu pieņemšanas uzlabošana:

Turklāt ESM līguma pantos ir ieviestas izmaiņas, lai sasniegtu konkrētus papildmērķus: balsošanas procedūru uzlabošana (5. un 6. pants), rīkotājdirektora iecelšanas procedūra (7. pants), jaunas funkcijas izveide, lai atbalstītu VNV, un grozījumi attiecīgi EMF mērķos un principos (3., 22. līdz 24. pants), nodrošinot lielāku elastību attiecībā uz sadarbības nolīgumiem (41. pants).

3) Atbilstības tabula

Turpmāk norādītajā atbilstības tabulā sniegts salīdzinošs pārskats – ESM līguma struktūra kreisajā pusē un ierosinātās regulas un EMF statūtu struktūra labajā pusē:

ESM līguma panti	Ierosinātās EMF regulas un EMF statūtu ("Statūti") atbilstošie noteikumi
1. pants (EMF izveide)	Ierosinātās regulas 1. pants (EMF izveide)
-	Ierosinātās regulas 2. pants (ESM pēctecība un aizstāšana)
-	Ierosinātās regulas 3. pants (Padomes loma)
-	Ierosinātās regulas 4. pants (publicēšana)
-	Ierosinātās regulas 5. pants (Eiropas Parlaments)
-	Ierosinātās regulas 6. pants (valstu parlamenti)
-	Ierosinātās regulas 7. pants (atsauces uz ESM esošajos Savienības tiesību aktos)
-	Statūtu 1. pants (EMF juridiskais statuss)
2. pants (dalība)	Statūtu 2. pants (dalība)
3. pants (mērķis)	Statūtu 3. pants (mērķis un uzdevumi)
4. pants (struktūra un balsošanas noteikumi)	Statūtu 4. pants (struktūra un balsošanas noteikumi)
5. pants (valde)	Statūtu 5. pants (valde)
6. pants (direktoru padome)	Statūtu 6. pants (direktoru padome)
7. pants (rīkotājdirektors)	Statūtu 7. pants (rīkotājdirektors)
8. pants (reģistrētais kapitāls)	Statūtu 8. pants (sākotnējais reģistrētais kapitāls)
9. pants (kapitāla prasījumi)	Statūtu 9. pants (kapitāla pieprasījumi)
10. pants (izmaiņas reģistrētajā kapitālā)	Statūtu 10. pants (kapitāla palielinājumi)
11. pants (iemaksu atslēga)	Statūtu 11. pants (iemaksu atslēga)
12. pants (principi)	Statūtu 12. pants (EMF stabilitātes operāciju pamatā esošie principi)
13. pants (stabilitātes atbalsta piešķiršanas procedūra)	Statūtu 13. pants (procedūra stabilitātes atbalsta piešķiršanai EMF dalībniecēm)
14. pants (ESM piesardzības finansiālā palīdzība)	Statūtu 14. pants (EMF finansiālā palīdzība piesardzības pasākumu veidā)
15. pants (finansiālā palīdzība ESM dalībnieces kredītiestāžu rekapitalizācijai)	Statūtu 15. pants (finansiālā palīdzība EMF dalībnieces kredītiestāžu rekapitalizācijai)
16. pants (ESM aizdevumi)	Statūtu 16. pants (EMF aizdevumi)
17. pants (primārā tirgus atbalsta instruments)	Statūtu 17. pants (primāro tirgu atbalsta instruments)
18. pants (sekundārā tirgus atbalsta instruments)	Statūtu 18. pants (sekundāro tirgu atbalsta instruments)
19. pants (finanšu instrumentu saraksta pārskatīšana)	-
-	Statūtu 19. pants (kredītiestāžu tiešas rekapitalizācijas instruments)
20. pants (cenu noteikšanas politika)	Statūtu 20. pants (cenu noteikšanas politika)
21. pants (aizņemšanās operācijas)	Statūtu 21. pants (aizņēmumu operācijas)
-	Statūtu 22. pants (kredītlīnijas vai garantijas VNV)

-	Statūtu 23. pants (EMF piemērojamie noteikumi)
-	Statūtu 24. pants (noteikumi, kurus piemēro iesaistītajām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, Regulas (ES) Nr. 1024/2013 2. panta nozīmē)
22. pants (investīciju politika)	Statūtu 25. pants (ieguldījumu politika)
23. pants (dividenžu politika)	Statūtu 26. pants (dividenžu politika)
24. pants (rezerve un citi fondi)	Statūtu 27. pants (rezerve un citi fondi)
25. pants (zaudējumu segšana)	Statūtu 28. pants (zaudējumu segšana)
26. pants (budžets)	Statūtu 29. pants (budžets)
-	Statūtu 30. pants (budžeta izveide)
27. pants (gada pārskati)	Statūtu 31. pants (gada pārskati)
-	Statūtu 32. pants (finanšu pārskati un gada ziņojums)
28. pants (iekšējā revīzija)	Statūtu 33. pants (iekšējā revīzija)
29. pants (ārējā revīzija)	Statūtu 34. pants (ārējā revīzija)
30. pants (revidentu padome)	Statūtu 35. pants (revidentu padome)
31. pants (atrašanās vieta)	Statūtu 36. pants (atrašanās vieta)
-	Statūtu 37. pants (mītnes nolīgums)
32. pants (privilēģijas un imunitāte)	Statūtu 38. pants (privilēģijas un imunitāte)
33. pants (ESM personāls)	Statūtu 39. pants (EMF personāls)
34. pants (dienesta noslēpums)	Statūtu 40. pants (dienesta noslēpums un informācijas apmaiņa)
35. pants (personu imunitāte)	-
36. pants (atbrīvojums no nodokļiem)	-
37. pants (skaidrojums un domstarpību risināšana)	-
38. pants (starptautiskā sadarbība)	Statūtu 41. pants (sadarbība)
39. pants (saistība ar EFSI aizdevumu)	-
40. pants (EFSI atbalstu nodošana)	-
-	Statūtu 42. pants (EFSI pārvaldība)
41. pants (sākotnējā kapitāla maksājums)	Statūtu 43. pants (sākotnējā kapitāla maksājums)
42. pants (iemaksu atslēgas pagaidu korekcija)	Statūtu 44. pants (iemaksu atslēgas pagaidu korekcija)
43. pants (pirmie iecēlumi amatā)	-
44. pants (pievienošanās)	-
45. pants (pielikumi)	-
46. pants (deponējums)	-
47. pants (ratificēšana, apstiprināšana vai pieņemšana)	-
48. pants (stāšanās spēkā)	Ierosinātās regulas 8. pants
-	Statūtu 45. pants (krāpšanas apkarošanas pasākumi)
-	Statūtu 46. pants (piekļuve dokumentiem)
-	Statūtu 47. pants (prasības attiecībā uz valodu)

- **Saderība ar esošajiem politikas noteikumiem politikas jomā**

Ar savu priekšlikumu izveidot EMF Savienība sev nodrošinātu Savienības struktūru, lai izšķirīgi rīkotos nolūkā aizsargāt tās dalībvalstu finanšu stabilitāti. Konkrētāk, apvienojumā ar pastāvīgo mehānismu, ar ko sniedz maksājumu bilances atbalstu vidējā termiņā dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, Savienība būtu aprīkota ar virkni pastāvīgu stabilizācijas mehānismu, aptverot visas dalībvalstis un izmantojot būtiskus finanšu rezursus, arī tos, kuri nav pieejami ar EFSM starpniecību.

Ierosinātā regula par EMF izveidi ir arī loģisks solis papildus Regulai (ES) Nr. 472/2013. Minētajā regulā Savienība apstiprināja savu kompetenci finansiālās palīdzības un ar to saistītās ekonomikas politikas koordinācijas jomā, vienlaikus parādot arī tās spējas nodrošināt pienācīgus pasākumus, apvienojot tās satvara demokrātisko leģitimitāti ar tās lēmumu pieņemšanas struktūru efektivitāti. EMF izveide Savienības tiesiskajā satvarā līdz ar to pilnībā atbilst Savienības iepriekšējām politikas iniciatīvām un papildina iepriekšējās darbības šajā ziņā.

Turklāt atbalsta funkcijas izveide nolūkā atbalstīt VNV papildina nesenās iniciatīvas izlēmīgi pavājināt saikni starp dalībvalstu finansēm un to banku sistēmām. Piešķirot VNV uzdevumu izveidot un izpildīt shēmas, ar ko noregulē kredītiestādes, Regula (ES) Nr. 806/2014 papildus Direktīvai 2014/59/ES bija būtisks solis šajā virzienā. Ar minēto regulu pilnvaro VNV slēgt finanšu nolīgumus, lai īstenotu finansēšanas pasākumus. Ar šo priekšlikumu to īsteno, vienlaikus precizējot, ka visi līdzekļi, ko VNV aizņemas no EMF, būtu pilnībā jāatgūst no banku sistēmas.

Šajā kontekstā varētu paredzēt arī nākotnes politikas iniciatīvas, piemēram, stabilizācijas funkcijas izveidi. Stabilizācijas funkciju definē iespēja ātri izmantot līdzekļus automātiskā veidā, ja ir ievēroti iepriekš noteikti atbilstības kritēriji. Mērķis būtu izmantot šos līdzekļus, lai mazinātu lielu asimetrisku satricinājumu ietekmi. Lejupslīdes gadījumā dalībvalstis, pirmkārt, izmantotu savus automātiskos stabilizatorus un diskrecionāru fiskālo politiku saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu (SIP). SIP ir paredzētas papildu rezerves un nepieciešamība pēc mazākiem fiskālajiem centieniem, kas jāveic sarežģītos ekonomikas apstākļos. Tikai tad, ja šīs rezerves un stabilizatori nav pietiekami lielu asimetrisku satricinājumu gadījumā, tiktu izmantota stabilizācijas funkcija. EMF varētu atbalstīt šādas funkcijas īstenošanu, organizējot un darot pieejamu visu nepieciešamo tirgus finansējumu, kas saistīts ar minētās funkcijas izmantošanu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 352. pants. Lai izmantotu minēto pantu, ir jābūt izpildītiem trim nosacījumiem. Pirmie divi nosacījumi ir tādi, ka Līgumos nav nekāda konkrēta juridiskā pamata un ka darbība jāveic, balstoties uz Savienības politikas satvaru. Tiesa ir jau nospriedusi, ka abi nosacījumi ir izpildīti attiecībā uz ESM (*Pringle lieta*²¹). Savienības ekonomikas politikas satvarā, kā noteikts LESD III daļas VIII sadaļā “Ekonomikas politika un monetārā politika”, nav iestrādātas nepieciešamās pilnvaras Savienībai izveidot Savienības struktūru, kas atbild par finanšu atbalsta sniegšanu, lai nodrošinātu eurozonas finanšu stabilitāti. Ja šādu pilnvaru nav, LESD 352. pants ļauj Padomei vienprātīgi pieņemt

²¹ Lieta C-370/12 *Pringle* EU:C:2012:756. Īrijas Augstākā tiesa lūdza Tiesu precizēt, vai eurozonas dalībvalstis drīkst noslēgt ESM līgumu savā starpā, balstoties uz vairākiem Līgumu noteikumiem, tostarp LESD 119. līdz 123. pantu un LESD 125. līdz 127. pantu.

Komisijas priekšlikumu un pēc Parlamenta piekrišanas saņemšanas pieņemt atbilstošus pasākumus. Trešais nosacījums ir nepieciešamība sasniegt Līgumā noteiktu mērķi. Nepieciešamība pēc tādas struktūras kā ESM, lai aizsargātu eurozonas finanšu stabilitāti, balstās uz faktiskiem elementiem, un to apstiprina ar LESD 136. panta 3. punktu, kā arī ar ESM līguma otro apsvērumu, kurā atsauce izdarīta uz pašreizējo ESM kā “stabilitātes mehānismu, ko izmantos, ja obligāti vajadzīgs, lai nodrošinātu visas eurozonas finanšu stabilitāti”. EMF izveide ir nepieciešama, lai veicinātu finanšu stabilitātes aizsardzību visā eurozonā, tās dalībvalstīs un dalībvalstīs, kuras nav eurozonas dalībnieces, bet kuras piedalās banku savienībā, balstoties uz ciešas sadarbības nolīgumu ar ECB saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013.

ESM integrēšana Savienības tiesību aktos ar regulu, balstoties uz LESD 352. pantu, nodrošinātu netraucētu darbības turpināšanu un tiešu juridisko pēctecību starp esošo ESM un jauno Savienības struktūru (EMF). Eurozonas dalībvalstis piekristu, ka ESM kapitāls ir piesaistīts šai struktūrai ar vienkāršota daudzpusēja tiesību akta starpniecību.

LESD 352. pantu varētu arī izmantot, lai ESM uzticētu papildu uzdevumus, kad tas ir integrēts Savienībā.

Lai arī uz LESD 352. pantu balstīto pasākumu Padome pieņem vienprātīgi (ES28), šāda pasākuma piemērošanu var ierobežot līdz konkrētam dalībvalstu skaitam, ja šis ierobežojums ir objektīvi pamatots. Fakts, ka ESM darbojas tikai, lai aizsargātu eurozonas finanšu stabilitāti, pamato to, ka tā dalība aprobežojas tikai ar eurozonas dalībvalstīm. Tā rezultātā ierosinātais EMF varētu darboties, kā pašlaik darbojas ESM, tā atbalsts ir pieejams tikai eurozonas dalībvalstīm, un tā iekšējo pārvaldības struktūru veido tās pašas dalībvalstis. • Subsidiaritāte (neekskluzīvai kompetencei)

Ekonomiskās un monetārās savienības un dalībvalstu, kas piedalās banku savienībā, finanšu stabilitātei ir Savienības mēroga dimensija. Ņemot vērā stingrās savstarpējās saistības starp eurozonas dalībvalstīm, nopietni riski dalībvalstu finanšu stabilitātei var apdraudēt pārējo dalībvalstu un visas eurozonas finanšu stabilitāti.

Ierosinātajā regulā ir noteikts satvars finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanai dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un tajā arī ir paredzēta jauna loma, ko veido finanšu līdzekļu sniegšana VNV. Attiecībā uz minēto lomu EMF būs tiesīgs sniegt kredītlīnijas un garantijas VNV, kas varētu kalpot kā atbalsts vienotajam noregulējuma fondam.

Dalībvalstis un valstu iestādes nevar vienpusīgi atrisināt finanšu stabilitātes riskus, ko dalībvalstīm rada finanšu tirgi, kas darbojas pārrobežu mērogā ārpus valstu jurisdikcijas darbības jomas. Turklāt dalībvalstīm ir grūtības pašām novērst riskus. Dalībvalstis un valstu iestādes nevar pašas reaģēt uz sistēmiskiem riskiem, ko visas Savienības finanšu stabilitātei var radīt cita dalībvalsts vai tās kredītiestādes.

Šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un tādēļ, ņemot vērā darbības mērogu, tos var labāk sasniegt Savienības līmenī saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts LESD 5. panta 3. punktā.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt finanšu stabilitāti eurozonā un ES kopumā, tās dalībvalstīs un tajās dalībvalstīs, kuras piedalās banku savienībā. Priekšlikumā ir izklāstīta racionalizēta sistēma finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanai EMF dalībniecēm un kredītlīniju un garantiju sniegšana

VNV labā attiecībā uz iespējamo neregulējuma darbību finansēšanu, ko sākušas dalībvalstis, kuras piedalās banku savienībā.

Priekšlikumā ir izklāstītas dažādas lomas un pienākumi visām EMF pārvaldības struktūrām un pārējām iesaistītajām Savienības iestādēm. Tajā ir arī noteikti finanšu instrumenti, kas ir EMF rīcībā, lai tas sasniegtu savus mērķus.

Izveidojot Savienībā centrālu iestādi, kas atbild par finansiālās palīdzības sniegšanu dalībvalstīm, priekšlikums palīdz risināt eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitātes riskus, vienlaikus saglabājot dalībvalstu fiskālos pienākumus, pieprasot EMF dalībniecēm izpildīt stingrus politikas nosacījumus, kas atbilst izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam un novēršamajām nepilnībām. Turklāt EMF arī tiktu uzticēts sniegt finansiālo atbalstu VNV. EMF iesaiste veicinās negatīvās atgriezeniskās saites nepilnību novēršanu starp valstīm, bankām un reālo ekonomiku, kas ir svarīgi EMS vienmērīgai darbībai.

Tajā pašā laikā priekšlikums aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu EMF mērķi samazināt eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitātes riskus. Jebkādam atbalstam, ko EMF sniedz EMF dalībniecēm, piemēro politikas nosacījumus, kuru mērķis ir novērst nepilnības šādā dalībvalstī, lai ātri atgūtu stabilu un ilgtspējīgu ekonomisko un finansiālo situāciju un atjaunotu vai uzlabotu attiecīgās dalībnieces pašfinansēšanas spējas finanšu tirgos.

- **Instrumenta izvēle**

Šis tiesību akts ir regula, jo ar to tiek izveidota jauna struktūra Savienības satvarā, kas veicina finanšu stabilitātes aizsargāšanu un kas uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Pamattiesības**

ES ir apņēmusies ievērot augstus pamattiesību aizsardzības standartus un ir parakstījusi plašu konvenciju kopumu cilvēktiesību jomā. Šajā kontekstā priekšlikumam varētu būt tieša ietekme uz minētajām tiesībām, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("Harta"), kas ir ES līgumu būtiska daļa, un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā ("ECK").

Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un jo īpaši Hartā atzītās tiesības, brīvības un pamatprincipi, jo īpaši tiesības apspriest, noslēgt un īstenot koplīgumus un tiesības uz kolektīvu rīcību, personas datu aizsardzība, tiesības piekļūt dokumentiem, un tā būtu jāīsteno saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem. Integrējot pašreizējo ESM Savienības tiesību aktos, tiek attiecīgi paplašināta Hartas piemērošanas joma.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Sagaidāms, ka priekšlikumam nebūs nekādas ietekmes uz budžetu. Uz EMF kapitālu parakstās eurozonas dalībvalstis. Savienības budžets nebūs atbildīgs par EMF izdevumiem vai zaudējumiem. EMF būs arī pašfinansēts budžets.

5. CITI ELEMENTI

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

Ierosinātās regulas I daļā (1. un 2. pants) ir noteikta EMF izveide Savienības satvarā. Turklāt šajā daļā ir arī paredzēta tādu jautājumu risināšana, kas ir saistīti ar ESM pārveidi par EMF.

Eurozonas dalībvalstīm vajadzētu piekrist, ka ESM kapitāls ir piesaistīts šai struktūrai ar individuālu solījumu vai vienkāršota daudzpusēja tiesību akta starpniecību. Kā turpmāk izklāstīts statūtos, EMF reģistrētais kapitāls paliktu nemainīgs salīdzinājumā ar ESM kapitālu.

Ierosinātās regulas II daļā (3. līdz 6. pants) ir ietverti juridiski iemesli attiecībā uz Padomes lomu un nolūkā ievērot Eiropas Savienības Tiesas judikatūru *Meroni* lietā. Padomei būtu jāapstiprina valdes un direktoru padomes pieņemti diskrecionāri lēmumi. Tajā arī paredzēti EMF pārskatatbildības nolīgumi pret Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju. Patlaban šādi nolīgumi ESM līgumā ESM neeksistē. Būtu jāpieprasa EMF iesniegt gada ziņojumu iepriekšminētajām Savienības iestādēm kopā ar tā gada pārskatiem un finanšu pārskatiem. Parlaments var uzaicināt rīkotājdirektoru, vai rīkotājdirektors var pieprasīt, lai viņu uzaicina. EMF būtu jāatbild uz Parlamenta mutiskiem un rakstiskiem jautājumiem. Būtu jāparedz iespēja organizēt konfidenciālas mutiskas diskusijas, kā tas noteikts attiecībā uz VNV un VUM, ņemot vērā diskusiju sensitīvo un konfidenciālo raksturu saistībā ar EMF uzdevumu izpildi. Turklāt regulā arī noteikti lielāki kontroles pienākumi valstu parlamentiem salīdzinājumā ar to pašreizējo lomu ESM līgumā. Šādu lomu garantē, ņemot vērā EMF lēmumu ietekmi uz tās dalībnieču politiski pārstāvētajām vienībām.

Ierosinātās regulas III daļā (7. un 8. pants) ietvertas atsauces uz ESM Savienības tiesību aktos, kā arī paredzēta ierosinātās regulas stāšanās spēkā.

EMF statūtu I daļa, kas pievienota šai ierosinātajai regulai (1. līdz 3. pants), attiecas uz EMF juridisko statusu. EMF ir Savienības struktūra ar juridiskas personas statusu. Turklāt atsauce ir izdarīta uz dalību EMF (2. pants). To veido eurozonas dalībvalstis. Tas atspoguļo ESM pašreizējo dalībnieku sastāvu. Turklāt ir paredzēts noteikums attiecībā uz EMF mērķiem un uzdevumiem. Tāpat kā ESM arhitektūrā arī EMF sniegtu finanšu stabilitātes atbalstu savām dalībniecēm (eurozonas dalībvalstīm). Papildus ESM pašreizējam vienīgajam uzdevumam EMF arī tiktu uzticēts jauns uzdevums, proti, piešķirt kredītlīnijas vai garantijas VNV atbalstam, lai atbalstītu VNF. Tas varētu pildīt publiskā finansiālā līguma (atbalsta mehānisma) lomu Regulas Nr. 806/2014 74. panta nozīmē.

EMF statūtu II daļa, kas pievienota šai ierosinātajai regulai (4. līdz 7. pants), attiecas uz organizēšanas un lēmumu pieņemšanas procedūrām, tostarp EMF piemērojamajiem balsošanas noteikumiem. Līdzīgi ESM arī EMF būs valde, direktoru padome un rīkotājdirektors, kam palīdzēs rīkotājpadsme. Balsošanas noteikumu kategorijas, kas iestrādātas ESM līgumā, būs tādas pašas EMF. Būtu jānošķir četri balsošanas noteikumu veidi: i) vienprātīgi; ii) ar pastiprinātu kvalificētu balsu vairākumu (85 %), iii) ar kvalificētu balsu vairākumu (80 %) un iv) ar vienkāršu balsu vairākumu. Līdzīgi kā ESM līguma noteikumos, vienprātība ir saglabāta lēmumiem, kuriem ir būtiska tieša finansiāla ietekme uz dalībvalstīm (piemēram, lēmumi par aizdošanas spējām, par kapitāla prasījumiem, kas nav nepieciešami steidzamā kārtā). Tomēr lēmumi, kas attiecas uz finansiālā atbalsta vai izmaksu piešķiršanu EMF dalībniecēm, tika pārcelti no savstarpējas vienošanās uz lēmumiem ar pastiprinātu kvalificētu balsu vairākumu (85 %). Turklāt pretstatā pašreizējai rīkotājdirektora iecelšanas procedūrai Eiropas Parlamentam ir paredzēta konsultatīva funkcija. Ir ieviesti papildu paskaidrojumi, kas izriet no ESM statūtiem, par ESM rīkotājdirektora un rīkotājpadsmes lomu. Visbeidzot, II daļā ir paredzēti arī noteikumi par valdes un direktoru padomes locekļu un to vietnieku atalgojumu.

EMF statūtu III daļa, kas pievienota šai ierosinātajai regulai (8. līdz 11. pants), attiecas uz EMF reģistrēto kapitālu un aizdošanas spējām. EMF aizdošanas spējas un reģistrētais kapitāls

ir pilnībā jāsaglabā salīdzinājumā ar ESM pašreizējo situāciju. Ir saglabāta esošā iespēja izdarīt grozījumus EMF kapitālā un aizdošanas spējās.

EMF statūtu IV daļā, kas pievienota šai ierosinātajai regulai (12. līdz 21. pants), ir paredzēti principi, kuri ir EMF stabilitātes atbalsta operāciju pamatā, procedūra finansiālās stabilitātes atbalsta piešķiršanai EMF dalībniecēm un ar to saistītie instrumenti, kas ir EMF rīcībā. Minētie principi un procedūras ir tādas pašas, kādas ir noteiktas ESM līgumā, izņemot, ka EMF vienosies un parakstīs saprašanās memorandu, ko pievieno finanšu stabilitātes atbalsta operācijai. Ir ietverta precīza atsauce uz LESD 152. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, ar ko apstiprina, ka regula saistībā ar finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanu EMF dalībniecēm neietekmē tiesības uz kolektīvām sarunām un kolektīvu rīcību. Papildus jau ESM līgumā paredzētajiem instrumentiem attiecībā uz finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanu eurozonas dalībvalstīm, tajā arī ietverts instruments kredītiestāžu tiešai rekapitalizācijai. Šis instruments tika izveidots tikai pēc ESM līguma stāšanās spēkā, pamatojoties uz tā 19. pantā ietverto atļaujošo klauzulu.

Šo statūtu V daļa (22. līdz 24. pants), kas pievienota šai ierosinātajai regulai, attiecas uz atbalsta mehānismu, ko nodrošina EMF un dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, kuras piedalās banku savienībā. Kredītlīniju un garantiju piešķiršana VNV būs pavisam jauna EMF funkcija salīdzinājumā ar ESM pašreizējo mērķi un uzdevumiem. Nenokārtoto saistību apvienotā summa VNF nodrošināšanai nepārsniedz EUR 60 000 miljonus. Šo maksimālo robežvērtību var palielināt. Valdei, vienojoties ar banku savienības dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, būtu jāpieņem šāda VNV sniedzamā atbalsta finanšu noteikumi. Lai nodrošinātu ātru pieejamību, rīkotājdirektors izmanto pilnvaras nolemt par kredītlīnijas izmantošanu vai garantiju sniegšanu par VNV saistībām. Ja atbalstu pieprasa attiecībā uz neregulējuma shēmu, VNV var šādu atbalstu pieprasīt pirms neregulējuma shēmas pieņemšanas.

EMF statūtu VI daļa (25. līdz 28. pants), kas pievienota šai ierosinātajai regulai, reglamentē EMF finanšu pārvaldību. Šie noteikumi atspoguļo ESM līguma noteikumus.

EMF statūtu VII daļa (29. līdz 35. pants), kas pievienota šai ierosinātajai regulai, attiecas uz EMF finanšu noteikumiem. Šādi noteikumi atspoguļo tos, kas noteikti ESM līgumā un ESM statūtos. Minētie noteikumi attiecas uz EMF budžetu un tā izveidi, gada pārskatiem, finanšu pārskatiem un gada ziņojumu, iekšējās un ārējās revīzijas funkciju un Revidentu padomes lomu.

Šīs regulas priekšlikumam pievienoto EMF statūtu VIII daļā (36. līdz 41. pants) paredzēti vairāki noteikumi par EMF atrašanās vietu un iespēju panākt vienošanos par mītni. Turklāt EMF ir Protokolā Nr. 7 noteiktās privilēģijas un imunitāte. ESM līgumā paredzēto pašreizējo privilēģiju un imunitātes režīmu nevar saglabāt juridisku iemeslu dēļ. VIII daļā paredzēti arī EMF darbiniekiem piemērojamie iekšējās kārtības noteikumi. Būtu jāiekļauj noteikumi par konfidencialitāti un informācijas apmaiņu. Šādi noteikumi, kas pēc būtības atšķiras, atrodami arī ESM statūtos.

Šīs regulas priekšlikumam pievienoto EMF statūtu IX daļā (42. līdz 44. pants) paredzēti pārejas noteikumi par jauno EMF dalībnieču iemaksas veikšanu reģistrētajā kapitālā. Noteikums atspoguļo ESM līgumā ESM dalībniecēm paredzēto noteikumu tādā izpratnē, ka pants šajā regulā attiecas tikai uz jaunām EMF dalībniecēm, kuras pievienotos pēc euro pieņemšanas nākotnē. ESM līgumā paredzētais noteikums par kapitāla atslēgas pagaidu korekciju arī paliks nemainīgs EMF kontekstā.

Šīs regulas priekšlikumam pievienoto EMF statūtu X daļā (45. līdz 47. pants) ietverti vairāki noteikumi par pārredzamību. Paredzēti noteikumi par krāpšanas apkarošanas pasākumiem, piekļuvi dokumentiem un valodas prasībām.

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par Eiropas Monetārā fonda izveidi

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 352. pantu.

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Centrālās Bankas atzinumu²²,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Nepieredzētā finanšu un ekonomikas krīze, kas kopš 2007. gada skāra pasauli un Savienību, nopietni apdraudēja finanšu stabilitāti un iedragāja ekonomikas izaugsmi, kā rezultātā ievērojami pasliktinājās vairāku dalībvalstu deficīta un parāda situācija, tāpēc vairākas no tām meklēja finansiālu atbalstu Savienības regulējuma ietvaros un ārpus tā.
- (2) Minētā krīze atklāja, ka Savienībai trūkst pietiekami stabilu instrumentu, lai ātri un izlēmīgi reaģētu uz tās finanšu stabilitātes apdraudējumiem. Minētie instrumenti ir svarīgi eurozonas, tās dalībvalstu, tās pilsoņu un citu ekonomikas dalībnieku stabilitātei un ir būtiski, lai stiprinātu uzticību vienotajai valūtai.
- (3) Reaģējot uz ārkārtas situāciju, kad ievērojami pasliktinājās vairāku dalībvalstu aizņemšanās nosacījumi, papildus tam, ko varēja skaidrot ar ekonomikas pamatiem, apdraudot Savienības finanšu stabilitāti, tika pieņemti vairāki pasākumi, no kuriem daži bija ārpus Savienības regulējuma.
- (4) Pirmkārt, 2010. gadā tika izveidots Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms ("EFSM"), ar kura starpniecību Savienība varēja sniegt finansiālu atbalstu dalībvalstīm. Minētais mehānisms Savienībai ļāva koordinēti, ātri un aktīvi reaģēt uz akūtām grūtībām konkrētā dalībvalstī, bet ar ierobežotām finansēšanas spējām un tikai īslaicīgi.
- (5) Otrkārt, 2010. gadā dalībvalstis, kuru valūta ir euro, savā starpā izveidoja arī pagaidu Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentu ("EFSI"). EFSI ir sniedzis finansiālu atbalstu Īrijai, Portugālei un Grieķijai. Atbalstu finansēja EFSI, emitējot obligācijas un citus parāda instrumentus kapitāla tirgos. EFSI vairs nesniedz finansiālu atbalstu, jo šo uzdevumu tagad veic vienīgi Eiropas Stabilizācijas mehānisms ("ESM").

²² OV C , , lpp.

- (6) Treškārt, 2010. gada 17. decembrī Eiropadome vienojās par nepieciešamību dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, izveidot pastāvīgu stabilizācijas mehānismu, kas aizstāj EFSI, iespējama jauna finansiāla atbalsta sniegšanai.
- (7) ESM tika izveidots kā starptautiska finanšu iestāde ar 2012. gada 2. februāra Līgumu par Eiropas Stabilizācijas mehānisma izveidi, kas noslēgts ārpus Savienības regulējuma. ESM uzņēmās EFSI uzdevumu sniegt finansiālu atbalstu dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un sāka darboties 2012. gada oktobrī.
- (8) Gadu gaitā ESM izrādījās izšķirošs, palīdzot saglabāt eurozonas finanšu stabilitāti. Tas to paveica, sniedzot papildu finansiālu atbalstu eurozonas dalībvalstīm, kas nonākušas grūtībās. Tā pārveide par Eiropas Monetāro fondu ("EMF") vēl vairāk stiprinās tā institucionālo piesaisti. Tas palīdzēs radīt jaunas sinerģijas ES regulējuma ietvaros, jo īpaši pārredzamības, ES finanšu līdzekļu efektivitātes un juridiskās pārskatīšanas ziņā, tādējādi piedāvājot labāku atbalstu dalībvalstīm. Tas palīdzēs arī uzlabot turpmāko sadarbību ar Komisiju un pārskatatbildību pret Eiropas Parlamentu. Tas tiks paveikts, neietekmējot veidu, kādā valstu valdības atskaitās valstu parlamentiem, un saglabājot ESM saistības.
- (9) ESM integrācija Savienības regulējumā, izveidojot EMF, arī palīdz palielināt pārredzamību un pārskatatbildību ekonomiskajā un monetārajā savienībā ("EMS"). Krīzes kulminācijā tika pieņemti tālejoši lēmumi attiecībā uz dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un to iedzīvotājiem. Galvenā loma, kāda ESM bija finanšu stabilitātes nodrošināšanā, ievērojot stingrus nosacījumus, attaisno tā integrāciju Savienības regulējumā, lai nodrošinātu labāku dialogu, savstarpēju uzticēšanos un lielāku demokrātisku pārskatatbildību un leģitimitāti Savienības lēmumu pieņemšanas procesos. Tādējādi EMF būtu jāatskaitās Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (10) Lai pastiprinātu Eiropas Parlamenta īstenoto demokrātisko kontroli, EMF katru gadu būtu jāziņo par savu uzdevumu izpildi. Parlamentam vajadzētu būt pilnvarotam uzdot mutiskus un rakstiskus jautājumus un rīkot uzklauššanu. Ņemot vērā EMF darbību sensitīvo raksturu un to ietekmi uz finanšu tirgiem, Parlamentam vajadzētu būt iespējai organizēt konfidenciālas mutiskas apspriedes ar EMF rīkotājdirektoru par panākumiem, kas gūti finanšu stabilitātes atbalsta sniegšanā vai īstenošanā EMF dalībnieci, kā arī finansiāla atbalsta sniegšanā Vienotajai neregulējuma valdei ("VNV").
- (11) Pārredzamības un demokrātiskas kontroles apsvērumu dēļ valstu parlamentiem vajadzētu būt tiesībām saņemt informāciju par EMF darbībām un iesaistīties dialogā ar to. EMF dalībnieces valsts parlamentam vajadzētu būt iespējai uzaicināt rīkotājdirektoru piedalīties apspriedē par panākumiem, kas gūti finanšu stabilitātes atbalsta darbības īstenošanā, ņemot vērā šāda pasākuma ietekmi uz attiecīgo EMF dalībnieci. Šāda viedokļu apmaiņa varētu palīdzēt veicināt saprašanos starp EMF un attiecīgo EMF dalībnieci.
- (12) LES un LESD nav paredzētas nepieciešamās pilnvaras konkrēta juridiskā pamata veidā, lai izveidotu pastāvīgu Savienības struktūru, kas ir atbildīga par finansiāla atbalsta sniegšanu, lai nodrošinātu eurozonas un to dalībvalstu finanšu stabilitāti, kuru valūta nav euro, bet kuras piedalās banku savienībā.
- (13) Bez šāda konkrēta juridiskā pamata Padome ar Eiropas Parlamenta piekrišanu drīkst izveidot EMF kā pasākumu, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu vienu no Līgumos noteiktajiem mērķiem LESD 352. panta nozīmē.

- (14) Ņemot vērā ciešo saistību starp dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, būtiski riski šo dalībvalstu finanšu stabilitātei varētu apdraudēt visas eurozonas finanšu stabilitāti. Tāpēc EMF būtu jāsniedz finanšu stabilitātes atbalsts dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu eurozonas vai tās dalībvalstu finanšu stabilitāti.
- (15) Tāpēc Savienības rīcība ir nepieciešama, lai sasniegtu mērķus izveidot ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro, saskaņā ar LES 3. panta 4. punktu, un panākt stabilu Eiropas attīstību, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomikas izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību saskaņā ar LES 3. panta 3. punktu. Konkrētāk, eurozonas, dalībvalstu, kuru valūta ir euro, un dalībvalstu, kuru valūta nav euro, bet kuras piedalās banku savienībā, finanšu stabilitātes aizsargāšanas mērķis ir panākt dziļāku, taisnīgāku un noturīgāku ekonomisko un monetāro savienību.
- (16) Tā kā šīs regulas mērķus dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt, rīkojoties individuāli, bet tos tāpēc rīcības mēroga dēļ var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienībai ir jāpieņem pasākumi saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu.
- (17) EMF būtu jāizveido saskaņā ar Savienības tiesību aktiem kā Savienības struktūra ar juridiskas personas statusu.
- (18) EMF būtu jāreglamentē ar šo regulu un EMF statūtiem, kas ir tās neatņemama sastāvdaļa. EMF statūtos būtu jāiekļauj attiecīgie noteikumi par EMF juridisko statusu, dalību, mērķiem un uzdevumiem, tā organizāciju un iekšējo lēmumu pieņemšanu, EMF aizdošanas spējām un kapitālu, noteikumi, kas reglamentē stabilitātes atbalsta sniegšanu dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un EMF atbalstu VNV, normas par EMF finanšu noteikumiem un finanšu pārvaldību un pārejas noteikumi, kas reglamentē jaunu EMF dalībnieču sākotnējā kapitāla iemaksu, un noteikumi par EMF iemaksu atslēgas pagaidu korekciju, un vairāki vispārīgi noteikumi.
- (19) Lai nodrošinātu darbību vienmērīgu turpināšanu un nepieciešamo juridisko noteiktību, EMF vajadzētu aizstāt ESM, pārņemot tā juridisko statusu, tostarp visas tā tiesības un pienākumus.
- (20) ESM pārņemšana, ko veic EMF, nerada jaunas finansiālas saistības dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, attiecībā uz to iemaksu EMF reģistrētajā kapitālā, kuru tās jau ir parakstījušas.
- (21) Ņemot vērā ESM juridisko statusu kā starptautiskai finanšu iestādei, pamatojoties uz starptautisku nolīgumu starp dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, valdei kā ESM augstākajai lēmumu pieņemšanas struktūrai, kas pārstāv ESM līguma puses, būtu jāsniedz iepriekšēja piekrišana šādai pārņemšanai un parakstītā kapitāla nodošanai. Pārņemšana būtu jāveic, stājoties spēkā šai regulai vai saņemot ESM piekrišanu, atkarībā no tā, kurš no šiem notikumiem notiek vēlāk.
- (22) Visām dalībvalstīm, kuru valūta ir euro un kuras pašlaik ir ESM līguma puses, vajadzētu būt EMF dalībniecēm šīs regulas spēkā stāšanās brīdī. Euro pieņemšanas rezultātā dalībvalstij vajadzētu kļūt par EMF dalībnieci ar visām tiesībām un pienākumiem tāpat kā esošajām EMF dalībniecēm.
- (23) Jaunas EMF dalībnieces tiesībām saskaņā ar šo regulu, tostarp balsstiesībām, vajadzētu būt atkarīgām no to parakstīšanās uz iemaksu reģistrētajā kapitālā.
- (24) Būtu jāparedz pārejas noteikumi, kas ir līdzīgi ESM līgumā paredzētajiem noteikumiem, attiecībā uz EMF dalībniecēm, kas pieņem euro pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Šīm dalībniecēm vajadzētu būt iespējai veikt iemaksu EMF kapitālā pa daļām.

Tāmm jaunajām EMF dalībniecēm, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 75 procentiem no Savienības IKP uz vienu iedzīvotāju gadā pirms to pievienošanās EMF, būtu jāpiemēro iemaksu atslēgas pagaidu korekcija, veicot iemaksu EMF kapitālā. Tādā gadījumā pagaidu korekcija būtu jāpiemēro 12 gadus.

- (25) EMF sniegtajam stabilitātes atbalstam būtu jāpiemēro stingri politikas nosacījumi. Šiem nosacījumiem vajadzētu būt atbilstīgiem izvēlētajam finansiālā atbalsta instrumentam.
- (26) Politikas nosacījumi, kas attiecas uz finansiālā atbalsta mehānismu, būtu jānosaka saprašanās memorandā, un tiem būtu pilnībā jāatbilst ekonomikas politikas koordinācijas pasākumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD. Sociālās ietekmes novērtējumam būtu jāsniedz informācija sarunās par saprašanās memorandu un jāvirza īstenošanas pēcpārbaude un uzraudzība.
- (27) Vienotais uzraudzības mehānisms ("VUM"), kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013²³, un vienotais noregulējuma mehānisms ("VNM"), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 806/2014²⁴, tika izveidoti, reaģējot uz krīzi, virzībā uz banku savienību, lai ietvertu dalībvalstis, kuru valūta ir euro, un tās dalībvalstis, kuru valūta nav euro, bet kuras izvēlas piedalīties VUM ("iesaistītās dalībvalstis"), saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1024/2013 7. pantu, attiecinot uz tām ECB uzraudzības pilnvaras un VNV noregulējuma pilnvaras attiecībā uz to kredītiestādēm.
- (28) Uzraudzības kontroles un noregulējuma darbības Savienības līmenī ir banku savienības izveides pamatā. Tāpēc EMF būtu jāsniedz finansiāls atbalsts VNV, ar Regulu Nr. 806/2014 izveidotai centrālai noregulējuma iestādei, izmantojot kredītlīnijas vai garantijas uzdevumiem, kurus VNV pilda vai pildīs saistībā ar kredītiestādēm banku savienībā.
- (29) VNM izveides ietvaros tika izveidots vienotais noregulējuma fonds ("VNF"). To finansē banku iemaksas, kas piesaistītas valstu līmenī un apvienotas Savienības līmenī. Saskaņā ar Regulas Nr. 806/2014 74. pantu VNV var slēgt līgumus par VNF publiska finansējuma nodrošināšanu attiecībā uz papildu finansēšanas līdzekļiem, kas jāizmanto, ja *ex ante* un *ex post* iemaksas nav pietiekamas, lai izpildītu Fonda pienākumus.
- (30) EMF vajadzētu būt pietiekamiem finansēšanas līdzekļiem, lai efektīvi pildītu savus pienākumus. Ņemot vērā Savienības ierobežotos pašu resursus, EMF dalībniecēm būtu jānodrošina nepieciešamie līdzekļi apmaiņā pret šajā regulā paredzētajām tiesībām. Tas būtu jāatspoguļo attiecīgos pārvaldības noteikumos un balsošanas noteikumos, nodrošinot dalībniecēm pietiekamu uzraudzību pār to sniegto līdzekļu izlietojumu.
- (31) Ņemot vērā EMF īpašo finanšu struktūru, katras EMF dalībnieces basstiesībām būtu jāatspoguļo to individuālā finanšu iemaksa EMF. Tāpēc lēmumu pieņemšanai EMF pārvaldības struktūrās būtu jānotiek saskaņā ar balsošanas noteikumiem, kas balstās uz ESM līgumā jau pastāvošajiem noteikumiem, lai pēc iespējas nodrošinātu esošās balsošanas prakses turpināšanu.

²³ Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņām, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. jūlija Regula (ES) Nr. 806/2014, ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 225, 30.7.2014., 1. lpp.).

- (32) Ciktāl dalībvalstis, kuru valūta nav euro, piedalās banku savienībā, to pārstāvjiem būtu jāpiedalās valdes sanāsmēs apspriedēs par kredītlīniju vai garantiju izmantošanu VNV atbalstam.
- (33) Valdei un direktoru padomei vajadzētu būt iespējai izveidot pastāvīgas vai *ad hoc* komitejas vai palīgstrukturās, ko tās uzskata par nepieciešamām vai lietderīgām, lai tām vai rīkotājdirektoram sniegtu konsultācijas vai citādu palīdzību to attiecīgo pienākumu izpildē. Būtu jānosaka iekšēji noteikumi par to uzdevumiem, sastāvu un darbību. Šādām komitejām vai palīgstrukturām nevajadzētu būt lēmumu pieņemšanas pilnvarām.
- (34) Saskaņā ar iedibināto judikatūru lēmumi, kurus pieņem EMF regulējuma ietvaros par ekonomikas politiku un kuri ietver ievērojamu rīcības brīvību, būtu jāpieņem tikai ar Savienības iestāžu apstiprinājumu un atbildību. Atbilstīgi Līgumos paredzētajām pilnvarām par dalībvalstu ekonomikas politikas koordināciju un sekundāriem Savienības tiesību aktiem pilnvaras apstiprināt šādus lēmumus saskaņā ar LESD 291. pantu būtu jāuztic Padomei.
- (35) Attiecībā uz instrumentiem, kuru mērķis ir piešķirt stabilitātes atbalstu EMF dalībniecēm, šī regula tiek pieņemta saskaņā ar LESD 352. pantu kā nepieciešams pasākums, kas papildina Līguma noteikumos paredzētās pilnvaras attiecībā uz dalībvalstīm, kuru valūta ir euro (LESD 136. līdz 138. pants). Saskaņā ar minētajiem noteikumiem balsošanā attiecībā uz Padomes pasākumiem piedalās tikai tie locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, kuru valūta ir euro. Attiecībā uz minētajiem instrumentiem šī regula attiecas vienīgi uz to resursu izlietojumu, ko darījušas pieejamus dalībvalstis, kuru valūta ir euro, vienīgi minētajām dalībvalstīm, lai garantētu stabilitāti eurozonā. Rezultātā attiecībā uz Padomes lēmumiem apstiprināt iepriekšējā apsvērumā minētās darbības būtu jāaptur ārpus eurozonas esošo dalībvalstu balsis, un balsojumā būtu jāpiedalās tikai tiem Padomes locekļiem, kas pārstāv dalībvalstis, kuru valūta ir euro.
- (36) Būtu jāizveido ārkārtas procedūra, lai Padome apstiprinātu EMF pārvaldības struktūru lēmumus vai iebilstu pret tiem, ja EMF dalībniecēm ir steidzami nepieciešama finanšu stabilitātes atbalsta sniegšana. Tādā gadījumā valdes priekšsēdētājam vajadzētu būt iespējai pieprasīt Padomei apstiprināt lēmumu vai iebilst pret to 24 stundu laikā pēc lēmuma nosūtīšanas. Ārkārtas procedūru varētu izmantot finanšu noteikumu un finanšu palīdzības līgumu apstiprināšanai par atbalsta sniegšanu VNV, izmantojot EMF kredītlīnijas vai garantijas.
- (37) Valdei vajadzētu būt tiesīgai pieņemt reglamentu, kas reglamentē EMF darbības praktiskos aspektus. Minētajam reglamentam būtu jāaizstāj ESM statūti un valdes un direktoru padomes reglaments.
- (38) EMF aizdošanas spējām vajadzētu būt vismaz EUR 500 000 miljoniem. Minētā summa atspoguļo ESM esošās aizdošanas spējas. Valdei vajadzētu būt iespējai palielināt aizdošanas spējas, ja tā uzskata, ka šāda pārskatīšana ir lietderīga, lai EMF varētu īstenot savus mērķus un saistītos uzdevumus. Tā kā šādam lēmumam ir būtiska finansiāla ietekme uz EMF dalībniecēm, tas valdei būtu jāpieņem vienprātīgi. Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos valde var provizoriski samazināt aizdošanas spējas, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu EMF spēju pildīt savas funkcijas.
- (39) Sākumā EMF sākotnējam reģistrētajam kapitālam būtu jāatpoguļo ESM reģistrētais kapitāls. Dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, vajadzētu būt EMF reģistrētajā kapitāla vienīgajām parakstītājām; tā apmēram vajadzētu būt EUR 704 798,7 miljoniem, kas jāsadala vienādās daļās. EMF dalībnieces atbildībai vajadzētu būt ierobežotai atbilstīgi

tās daļai reģistrētajā kapitālā. EMF dalībniecēm nevajadzētu būt atbildīgām par EMF saistībām. No Savienības budžeta nebūtu jāsedz EMF izdevumi vai zaudējumi.

- (40) Valdei vajadzētu būt iespējai palielināt sākotnējo reģistrēto kapitālu, ja tā uzskata, ka šāds palielinājums ir lietderīgs, lai EMF varētu īstenot savus mērķus un uzdevumus. Izrietošais kapitāls un daļas starp EMF dalībniecēm būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (41) Tāpat kā ESM arī EMF būtu jāsniedz stabilitātes atbalsts savām dalībniecēm, ja ir traucēta vai, iespējams, tiks traucēta to regulāra piekļuve tirgus finansējumam.
- (42) EMF būtu jāiesaista saprašanās memoranda sarunās un parakstīšanā, ņemot vērā finansiālā atbalsta nosacījumiem piešķirto nozīmi, lai nodrošinātu EMF finansiālā atbalsta atmaksāšanu.
- (43) ESM pašlaik pieejamo finanšu instrumentu klāstam vajadzētu būt pieejamam arī EMF, tostarp iespējai sniegt finansiālo palīdzību piesardzības pasākumu veidā, finansiālo palīdzību kredītiestāžu rekapitalizācijai EMF dalībvalstī, kredītiestāžu tiešai rekapitalizācijai EMF dalībvalstī, aizdevumu sniegšanai un EMF dalībnieces obligāciju pirkšanai primārajos un sekundārajos tirgos.
- (44) Finanšu stabilitātes atbalsta kā finansiālās palīdzības piesardzības pasākumu veidā mērķis ir atbalstīt stabilu politiku un novērst krīzes situācijas, dodot EMF dalībniecēm iespēju saņemt EMF atbalstu, pirms tās saskaras ar ievērojamām grūtībām piesaistīt līdzekļus kapitāla tirgos. Finansiālās palīdzības piesardzības pasākumu veidā mērķis ir palīdzēt EMF dalībniecēm, kuru ekonomiskais stāvoklis joprojām ir stabils, lai saglabātu piekļuvi tirgus finansējumam, pastiprinot to makroekonomikas rādītāju ticamību, vienlaikus nodrošinot atbilstīgu drošības tīklu.
- (45) Finansiālajam atbalstam EMF dalībniecēm aizdevuma veidā, lai rekapitalizētu saņēmējas kredītiestādes, būtu jāattiecas uz gadījumiem, kad finanšu vai ekonomiskās grūtības ir saistītas ar finanšu sektoru, bet nevis tieši saistītas ar fiskālo politiku vai struktūrpolitiku. Tāpēc finansiālais atbalsts finanšu iestāžu rekapitalizācijai būtu jāpiešķir EMF dalībniecei ārpus makroekonomikas korekciju programmas regulējuma.
- (46) Kredītiestāžu tiešas rekapitalizācijas instrumenta mērķis ir saglabāt visas eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitāti, paredzot tos īpašos gadījumus, kuros EMF dalībniecei ir ievērojamas grūtības ar finanšu sektoru, kuras nevar atrisināt, būtiski neapdraudot tās fiskālo stabilitāti, sakarā ar finanšu sektora ievērojamu kaitīgas ietekmes risku valstij. Minētā instrumenta izmantošanu varētu arī apsvērt, ja citu alternatīvu sekas būtu apdraudējums EMF dalībnieces pastāvīgai piekļuvei tirgum. Ciktāl EMF aizdevuma instrumenta izmantošana finanšu iestāžu rekapitalizācijai nav iespējama, šāda finansiālā atbalsta mērķis ir palīdzēt novērst finanšu sektora kaitīgas ietekmes risku valstij, nodrošinot iestāžu tiešo rekapitalizāciju, tādējādi samazinot apburtā loka riskus starp nestabilo finanšu sektoru un valsts kredītspējas pasliktināšanos.
- (47) Vajadzētu būt finanšu stabilitātes atbalstam aizdevumu veidā, lai palīdzētu EMF dalībniecēm, kurām ir ievērojamas finansējuma vajadzības, bet kuras lielā mērā ir zaudējušas piekļuvi tirgus finansējumam, jo tās nevar atrast aizdevējus vai aizdevēji sniegs finansējumu par pārmērīgām cenām, kas nelabvēlīgi ietekmētu publisko finanšu stabilitāti.
- (48) Tāpat kā ESM aizdevumiem arī EMF turpmākiem aizdevumiem un neatmaksātiem EMF aizdevumiem vajadzētu būt privileģēta kreditora statusam līdzīgā veidā kā Starptautiskā Valūtas fonda ("SVF") aizdevumiem. Tomēr tiem vajadzētu būt otrajā

vietā aiz SVF aizdevumiem. Minētajam statusam vajadzētu būt spēkā no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

- (49) Lai EMF dalībnieces saglabātu vai atjaunotu savu piekļuvi tirgum, EMF vajadzētu būt iespējai iesaistīties pirkumos obligāciju vai to citu parāda vērtspapīru primārajā tirgū, kurus EMF dalībnieces emitē primāro tirgu atbalsta instrumenta ietvaros, papildus regulāriem aizdevumiem makroekonomikas korekciju programmas ietvaros vai līdzekļu izņemšanai kā finansiālās palīdzības instrumentu piesardzības pasākumu veidā.
- (50) EMF vajadzētu būt iespējai pirkt EMF dalībnieces obligācijas sekundārajā tirgū. Sekundāro tirgu atbalsta instrumenta mērķim vajadzētu būt atbalstīt EMF dalībnieču valsts parāda tirgu labu funkcionēšanu ārkārtas apstākļos, kad tirgus likviditātes trūkums apdraud finanšu stabilitāti, ar risku paaugstināt valsts vērtspapīru procentu likmes neilgtspējīgos līmeņos un radīt refinansēšanas problēmas attiecīgās EMF dalībnieces banku sistēmai. EMF intervencei sekundārajā tirgū būtu jādod iespēja tirgus uzturēšanai, kas nodrošinātu zināmu parāda tirgus likviditāti un stimulētu ieguldītājus turpmāk piedalīties EMF dalībnieču finansēšanā.
- (51) Dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, būtu jāatbalsta EMF un to citu dalībvalstu līdzvērtīgs kreditora statuss, kuras sniedz divpusējus aizdevumus sadarbībā ar EMF.
- (52) Šai regulai nebūtu jāietekmē apņemšanās starp ESM dibināšanas līguma pusēm saskaņā ar minētā līguma 12. panta 3. punktu, proti, ka kopējas rīcības klauzulas jāiekļauj visos jaunos eurozonas valsts vērtspapīros, kuru termiņš pārsniedz vienu gadu, tādā veidā, kas nodrošina, ka to juridiskā ietekme ir identiska.
- (53) Atbalsts VNV, izmantojot kredītlīnijas vai garantijas, būtu jādara pieejams situācijās, kurās summas, kas piesaistītas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 806/2014 70. pantu, nav pietiekamas, lai segtu zaudējumus, izmaksas vai citus izdevumus, kas radušies, izmantojot VNF attiecībā uz neregulējuma darbībām, un kurās nav uzreiz pieejamas ārkārtas *ex post* iemaksas, kas paredzētas Regulas (ES) Nr. 806/2014 71. pantā.
- (54) Lai nodrošinātu atbilstīgu līdzvērtīgu attieksmi banku savienībā, iesaistītajām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, paralēli EMF būtu jāpiedāvā VNV kredītlīnijas vai garantijas ar līdzvērtīgiem noteikumiem kā EMF kredītlīnijas vai garantijas.
- (55) Citām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, būtu jāsniedz kredītlīnijas vai garantijas, paziņojot pārējām dalībvalstīm, Komisijai, ECB un Eiropas Banku iestādei lūgumu veidot ciešu sadarbību ar ECB attiecībā uz to uzdevumu izpildi, kas tai uzticēti saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013, atkarībā no ECB lēmuma pieņemšanas.
- (56) No 2024. gada 1. janvāra VNF resursi tiks pilnībā kopīgoti. Regulā (ES) Nr. 806/2014 paredzēts, ka no minētā datuma bankām visās dalībvalstīs, kas piedalās banku savienībā, jāveic iemaksas VNF un jāveic ārkārtas *ex post* iemaksas, lai atmaksātu aizņēmumus no trešām personām, atbilstīgi atslēgai, kas noteikta, pamatojoties uz to lielumu un riska profilu. Tā kā atbalsts VNV ir paredzēts, lai papildinātu VNF resursus, tai pašai atslēgai, ko piemēro to dalībvalstu līmenim, kuru valūta nav euro un kuras piedalās banku savienībā un EMF, vajadzētu būt pamatam, lai noteiktu to attiecīgo dalību sniedzamajā atbalstā.
- (57) Valdei būtu jāpieņem piemērojamie nooteikumi EMF sniegtā atbalsta izveidei. Lai nodrošinātu to attiecīgo iesaisti, EMF un iesaistītajām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, būtu jāvienojas par finanšu noteikumiem, ko piemēro kredītlīnijām vai garantijām, kuras jāsniedz VNV, kā arī kopējo piemērojamo maksimālo apjomu, kas

būtu proporcionāli jāpārskata, kad dalībvalsts, kuras valūta nav euro, pievienojas banku savienībai.

- (58) Rīkotājdirektoram vajadzētu būt pilnvarām izlemt 12 stundu laikā pēc VNV lūguma saņemšanas par kredītlīnijas izmantošanu vai garantiju sniegšanu VNV saistībām.
- (59) Lai nodrošinātu papildu finanšu līdzekļu tūlītēju pieejamību VNF, VNV vajadzētu būt iespējai izdot atbalsta lūgumu pirms konkrētas noregulējuma shēmas pieņemšanas. Tas būtu jādara, apspriežoties ar Komisiju, atbilstīgi procedūrai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 806/2014 18. pantu. Attiecībā uz lēmumiem par noregulējuma shēmām rīkotājdirektora lēmumam būtu jāstājas spēkā tikai pēc tam, kad stājas spēkā noregulējuma shēma saskaņā ar minētās regulas 18. pantu. Lūguma un lēmuma secībai nebūtu jāpalielina noregulējuma procedūras esošais termiņš, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 806/2014 18. pantā.
- (60) Rīkotājdirektora lēmumam par līdzekļu izmaksu vai garantiju piešķiršanu vajadzētu būt atkarīgam tikai no VNV, kas veic savas darbības saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 806/2014, tostarp piemērojamiem iekšējās rekapitalizācijas noteikumiem. Nebūtu jāpiemēro citi nosacījumi.
- (61) Lai nodrošinātu, ka EMF vajadzības gadījumā joprojām var sniegt finansiālu atbalstu savām dalībniecēm, summai, kas pieejama atbalsta sniegšanai VNV, būtu jānosaka maksimālais apjoms EUR 60 000 miljonu apmērā. Tomēr EMF vajadzētu būt iespējai elastīgi reaģēt uz neparedzētām finansēšanas vajadzībām, kas izriet no noregulējuma darbībām. Tāpēc valdei vajadzētu būt pilnvarām attiecīgi palielināt maksimālo apjomu.
- (62) Jebkurš finansiālais atbalsts, kuru EMF sniedzis VNV, un jebkurš finansiālais atbalsts, ko sniedz iesaistītās dalībvalstis, kuru valūta nav euro, VNV būtu pilnībā jāatmaksā no pašu resursiem, tostarp iemaksas no nozares.
- (63) Būtu jānosaka atbilstīgi noteikumi attiecībā uz EMF budžetu un tās pārskatu iekšējo un ārējo revīziju. EMF pārskati un finanšu pārskati būtu jārevidē un jāapliecina neatkarīgiem ārējiem revidentiem, jo EMF ir finanšu tirgu dalībnieks. Turklāt vajadzētu būt neatkarīgai revidentu padomei, kuras uzdevumiem vajadzētu būt pārbaudīt un revidēt EMF pārskatus un nodrošināt EMF atbilstību, izpildi un pareizu riska pārvaldību. Tai būtu jāuzrauga un jāpārbauda arī EMF iekšējās un ārējās revīzijas pārbaudes procesi.
- (64) Neatkarīgu ārējo revidentu un revidentu padomes pilnvaras neskar Eiropas Revīzijas palātas pilnvaras saskaņā ar LESD 287. pantu.
- (65) LES un LESD pievienotajam Protokolam Nr. 7 par Eiropas Savienības privilēģijām un imunitāti vajadzētu būt piemērojamam EMF. Valdes priekšsēdētājam un jo īpaši valdes locekļiem, valdes locekļu aizstājējiem, direktoriem un direktoru aizstājējiem kā EMF dalībnieču pārstāvjiem vajadzētu būt privilēģijām un imunitātei, kas piešķirtas saskaņā ar minētā protokola 10. pantu.
- (66) Lai EMF varētu pildīt uzdevumus, kurus pašlaik veic ESM, kā arī savus jaunus uzdevumus, būtu jānosaka pārejas pasākumi, jo īpaši attiecībā uz rīkotājdirektoru, rīkotājpadomi un darbiniekiem, kuri pašlaik ir nodarbināti saskaņā ar līgumu ar ESM. Tam būtu jāattiecas arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus pašlaik nodarbina ESM. Esošajām līgumsaistībām jāturpina attiekties uz darbiniekiem, kurus ESM nodarbinājis pirms šīs regulas stāšanās spēkā. Darbiniekiem, kuri pievienojas EMF pēc šīs regulas stāšanās spēkā, piemēro Civildienesta noteikumus, Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību un piemērošanas noteikumus.

- (67) Lai saglabātu EMF darba konfidencialitāti, tā pārvaldes struktūru locekļiem un tā darbiniekiem, tostarp darbiniekiem, kuri apmainīti ar EMF dalībniecēm vai kurus norīkojušas EMF dalībnieces EMF uzdevumu veikšanai, būtu jāpiemēro dienesta nolēpuma prasības pat pēc pienākumu izpildes izbeigšanas. Šajā sakarā jānosaka rīcības kodekss.
- (68) Konfidencialitātes pienākumam būtu jāattiecas arī uz novērotājiem, kas uzaicināti piedalīties valdes sanāksmēs, un iesaistīto dalībvalstu, kuru valūta nav euro, dalībniekiem šādās sanāksmēs. Lai pildītu savus uzdevumus, kas tam uzticēti ar šo regulu, EMF vajadzētu būt pilnvarotam atkarībā no nosacījumiem veikt informācijas apmaiņu ar savām dalībniecēm, citām Savienības iestādēm un struktūrām, kā arī ar atsevišķām valsts iestādēm.
- (69) Lai sasniegtu savu mērķi, EMF būtu jāsadarbojas ar Savienības iestādēm un citām struktūrām, birojiem vai aģentūrām, kā arī ar trešām valstīm, kas sniedz finansiālu atbalstu EMF dalībnieci. EMF vajadzētu būt pilnvarotam arī sadarboties ar starptautiskām organizācijām vai subjektiem, kam ir īpaši pienākumi ar EMF darbībām saistītās jomās. Tas cita starpā ietver SVF un centrālās bankas.
- (70) EMF būtu jāpiemēro Savienības noteikumi par publisku piekļuvi dokumentiem. Novērtējot iemeslus liegt piekļuvi dokumentam, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001²⁵ 4. pantā, EMF būtu pienācīgi jāņem vērā nepieciešamība aizsargāt EMF valdes, direktoru padomes, jebkuru to attiecīgo komiteju, rīkotājpaddomes un revidentu padomes procedūru konfidencialitāti, iekšējās finanses un eurozonas finanšu sistēmas, EMF dalībnieces vai tās iesaistītās dalībvalsts stabilitāti, kas definēta Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2013 2. pantā, kā arī starptautisko, finanšu, monetāro vai ekonomisko attiecību stabilitāti.
- (71) Nākotnē EMF varētu uzticēt arī jaunus finanšu instrumentus, piemēram, atbalstīt politikas iniciatīvas saistībā ar stabilizācijas funkcijas izveidi. Stabilizācijas funkcija ir paredzēta, lai mazinātu lielu asimetrisku satricinājumu sekas. Šajā sakarā tas ātri aktivizētu pretcikliskos resursus automātiskā veidā atkarībā no iepriekš noteiktiem attiecināmības kritērijiem. EMF varētu atbalstīt šādas funkcijas ieviešanu, organizējot un darot pieejamu nepieciešamo tirgus finansējumu saistībā ar funkcijas aktivizēšanu.
- (72) Šāda EMF iespējama atbalsta veids stabilizācijas funkcijai būtu tāds, ka pēc aktivizēšanas EMF sniegtu aizdevumus saņēmējai EMF dalībnieci. EMF sniegtos aizdevumus varētu sniegt bez nosacījumiem, savukārt pašas stabilizācijas funkcijas aktivizēšana tiktu padarīta atkarīga no iepriekš noteiktu attiecināmības kritēriju izpildes,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I DAĻA

EIROPAS MONETĀRAIS FONDS

1. pants

Izveide

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

1. Ar šo regulu izveido Eiropas Monetāro fondu ("EMF").
2. EMF statūti ir izklāstīti šīs regulas pielikumā un ir tās neatņemama sastāvdaļa.

2. pants

Eiropas Stabilizācijas mehānisma pēctecība un aizstāšana

1. EMF pārņem un aizstāj Eiropas Stabilizācijas mehānismu ("ESM"), tostarp tā juridisko statusu, un uzņemas visas tā tiesības un pienākumus. Process tiek pabeigts, stājoties spēkā šai regulai vai saņemot ESM piekrišanu, atkarībā no tā, kurš no šiem notikumiem notiek vēlāk.
2. Visi esošie amati un mandāti ESM ietvaros atlikušajā pilnvaru laikā tiek saglabāti EMF ietvaros.

II DAĻA

PADOMES LOMA UN PĀRSKATATBILDĪBA

I sadaļa

Padomes loma

3. pants

Padomes loma

1. Lēmumus, kurus valde pieņem saskaņā ar EMF statūtu 8. panta 6. punktu, 9. panta 1. punktu, 10. pantu, 11. panta 4., 5. un 6. punktu, 13. panta 2. un 4. punktu, 14. panta 1. un 2. punktu, 15. panta 1. un 2. punktu, 19. panta 1. un 4. punktu, 16. panta 1. un 2. punktu, 17. panta 1. un 2. punktu, 18. panta 1. un 3. punktu, 22. panta 4. un 5. punktu un 23. panta 1. punktu, lēmumus, kurus valde pieņem par finanšu palīdzības līgumiem saskaņā ar EMF statūtu 13. panta 3. punktu, un lēmumus, kurus direktoru padome pieņem saskaņā ar EMF statūtu 9. panta 2. punktu, 14. panta 4. punktu, 15. panta 4. punktu, 19. panta 5. punktu, 16. panta 4. punktu, 17. panta 4. punktu, 18. panta 5. punktu un 23. panta 3. punktu, nosūta Padomei uzreiz pēc to pieņemšanas kopā ar pamatojumu, uz kuru tie ir balstīti. Tie var stāties spēkā tikai tad, ja Padome tos ir apstiprinājusi.

2. Ja apstākļi prasa steidzami sniegt stabilitātes atbalstu EMF dalībniecei saskaņā ar 16. pantu, lēmumus var pieņemt ārkārtas procedūrā. Tādā gadījumā valdes vai direktoru padomes pieņemto lēmumu Padomei nosūta uzreiz pēc tā pieņemšanas kopā ar pamatojumu, uz kuriem tas ir balstīts. Pēc priekšsēdētāja pieprasījuma Padome apspriež lēmumu 24 stundu laikā pēc tā nosūtīšanas. Padome var iebilst pret lēmumu. Iebilduma gadījumā Padome pati var pieņemt citu lēmumu par konkrēto jautājumu vai nodot jautājumu atpakaļ valdei cita lēmuma pieņemšanai.

Ārkārtas procedūru valde var izmantot arī lēmumam saskaņā ar 22. panta 4. un 5. punktu un 23. panta 1. punktu.

3. Padome sniedz pamatojumu 1. punktā minēto pilnvaru izmantošanai, ja tā neapsptiprina lēmumu, vai 2. punktā minēto pilnvaru izmantošanai, ja tā iebilst pret lēmumu. Jebkurā jaunā lēmumā, kuru valde vai direktoru padome var pieņemt par to pašu jautājumu, ņem vērā Padomes sniegto pamatojumu.

4. Ja Padome rīkojas saskaņā ar 1. vai 2. punktu un izņemot lēmumus, ko pieņem saskaņā ar šo statūtu 22. līdz 23. pantu, aptur to Padomes locekļu balsis, kas pārstāv dalībvalstis, kuru

valūta nav euro. Kvalificētu balstu vairākumu nosaka saskaņā ar LESD 238. panta 3. punktu. Valdes priekšsēdētājs var piedalīties Padomes sanāksmēs.

4. pants

Publicēšana

Lēmumus, kurus pieņēmusi valde un apstiprinājusi Padome saskaņā ar 3. panta 1. punktu, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

II sadaļa

Pārskatatbildība

5. pants

Pārskatatbildība pret Eiropas Parlamentu un Padomi

1. EMF atskaitās Eiropas Parlamentam un Padomei par savu uzdevumu izpildi.
2. EMF katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai ziņojumu par savu uzdevumu izpildi kopā ar saviem gada pārskatiem un finanšu pārskatu. Rīkotājdirektors iesniedz minētos dokumentus Eiropas Parlamentam un Padomei, kuri abi var rīkot vispārēju apspriešanu uz šā pamata.
3. Rīkotājdirektoru pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var uzklaut Eiropas Parlamenta kompetentās komitejas par EMF uzdevumu izpildi.
4. EMF mutiski vai rakstiski atbild uz Eiropas Parlamenta vai Padomes uzdotajiem jautājumiem saskaņā ar EMF procedūrām.
5. Pēc pieprasījuma rīkotājdirektors rīko konfidenciālas mutiskas apspriedes aiz slēgtām durvīm ar Eiropas Parlamenta kompetento komiteju priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekiem par tā uzdevumiem, tostarp sociālās ietekmes novērtējumu, finanšu stabilitātes atbalsta īstenošanu un kredītlīniju piešķiršanu vai garantiju noteikšanu VNV atbalstam. Starp Eiropas Parlamentu un EMF noslēdz līgumu, kurā nosaka sīku kārtību šādu apspriežu organizēšanai, lai nodrošinātu pilnīgu konfidencialitāti.

6. pants

Pārskatatbildība pret valstu parlamentiem

1. Iesniedzot 5. panta 2. punktā paredzēto ziņojumu, EMF vienlaikus nosūta to tieši EMF dalībnieču un Regulas (ES) Nr. 1024/2013 2. pantā definēto iesaistīto dalībvalstu parlamentiem. Valstu parlamenti var iesniegt EMF pamatotus apsvērumus par minēto ziņojumu.
2. Šā panta 1. punktā minētie dalībvalstu parlamenti var pieprasīt EMF rakstiski atbildēt uz apsvērumiem vai jautājumiem, kurus tie iesnieguši EMF par EMF uzdevumiem.
3. EMF dalībnieces valsts parlaments var uzaicināt rīkotājdirektoru piedalīties viedokļu apmaiņā par panākumiem finanšu stabilitātes atbalsta īstenošanā.

III DAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

7. pants

Atsauces Savienības tiesību aktos

Atsauces uz Eiropas Stabilizācijas mehānismu vai ESM Savienības tiesību aktos saprot kā atsauces uz Eiropas Monetāro fondu vai EMF.

8. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*